

Strona główna>Prawodawstwo i orzecznictwo>Ustawodawstwo krajowe

Legislația națională

Węgry

Această pagină vă prezintă informații despre sistemul juridic din Ungaria.

Izvoare de drept

I. Ierarhia normativă

1. Legea fundamentală

Legea fundamentală a Ungariei (promulgată la 25 aprilie 2011) reprezintă vârful piramidei normative în Ungaria și orice alte acte normative trebuie să fie compatibile cu aceasta. Legea fundamentală a fost adoptată de **Parlamentul maghiar** (numit și Adunarea Națională), iar o **modificare** a acesteia necesită **o majoritate alcătuită din două treimi din voturile tuturor parlamentarilor** [articolul S(2) din legea fundamentală].

Legea fundamentală și dispozițiile tranzitorii ale acesteia (Dispozițiile tranzitorii ale Legii fundamentale a Ungariei, promulgate la 31 decembrie 2011) **au intrat în vigoare la 1 ianuarie 2012**.

Legea fundamentală are **șase secțiuni**: un preambul intitulat **Declarația națională**, precum și secțiunile intitulate **Principii fundamentale** (articolele A-U), **Libertate și responsabilitate** (articolele I-XXXI), **Statul** (articolele 1-54), **Ordinea juridică specială** și **Dispoziții finale și diverse**.

Secțiunea intitulată **Principii fundamentale** include dispoziții generale și definește următoarele:

forma de guvernare;

principiile fundamentale ale funcționării statului;

transferul anumitor competențe către Uniunea Europeană;

capitala Ungariei și entitățile administrativ-teritoriale ale acesteia;

principalele dispoziții cu privire la cetățenia maghiară și la condițiile de obținere a acesteia;

limba oficială, stema, drapelul, imnul național, sărbătorile naționale și moneda oficială ale Ungariei;

locul Legii fundamentale în sistemul juridic maghiar, și anume Legea fundamentală este piatra de temelie a acestuia;

procedura de adoptare și de modificare a Legii fundamentale;

tipurile de legi din Ungaria;

un număr de principii fundamentale, printre care:

interdicția preluării și a exercitării puterii prin forță;

responsabilitatea pentru soarta cetățenilor maghiari care trăiesc în afara frontierelor Ungariei;

participarea la stabilirea unității europene;

protejarea instituției căsătoriei;

garantarea condițiilor de concurență loială;

principiul unei gestiuni bugetare echilibrate, transparente și durabile;

obligația de a proteja și a conserva resursele naturale;

crearea și menținerea păcii și a securității și depunerea eforturilor în vederea cooperării cu toate națiunile și țările din lume pentru a atinge dezvoltarea durabilă a umanității.

Secțiunea intitulată **Libertate și responsabilitate** stabilește drepturile și obligațiile fundamentale. **Sunt recunoscute următoarele drepturi fundamentale (printre altele)**:

dreptul la viață și la demnitate umană;

interzicerea torturii, a oricărui tratament sau pedepse inumane sau degradante, a sclaviei sau a servituții, precum și a traficului de persoane;

interzicerea tuturor practicilor eugenice, a oricărei utilizări a corpului uman sau a oricărei părți a acestuia pentru a obține câștiguri financiare, precum și a clonării ființelor umane;

dreptul la libertate și la siguranța personală, precum și dispoziții care garantează că nicio persoană nu este privată de libertate;

dreptul la libera circulație și la libera alegere a reședinței;

dreptul la viața privată și de familie;

dreptul la protejarea datelor cu caracter personal și la accesul la date de interes public;

dreptul la libertatea de gândire, la libertatea conștiinței și la libertatea religioasă;

dreptul de întrunire pașnică;

dreptul la libertatea de exprimare;

dreptul la educație și la cultură;

dreptul de a alege în mod liber locul de muncă, ocupația și activitățile antreprenoriale;

dreptul de proprietate;

interzicerea expulzării cetățenilor maghiari de pe teritoriul Ungariei;

dreptul de azil;

egalitatea în fața legii;

nediscriminarea;

interzicerea muncii copiilor;

dreptul la un mediu sănătos;

dreptul de a vota și a candida la alegerile membrilor Parlamentului maghiar, ale reprezentanților locali și ale primarilor, precum și ale deputaților în Parlamentul European;

dreptul de a avea parte de o soluționare a problemelor imparțială, echitabilă și într-un timp rezonabil de către autorități;

dreptul fiecărui cetățean maghiar de a fi protejat de Ungaria pe durata șederii în străinătate;

Legea fundamentală definește, de asemenea, drepturile naționalităților și principalele drepturi ale persoanelor care fac obiectul procedurilor penale.

În conformitate cu Legea fundamentală, Ungaria face tot posibilul pentru a asigura, printre altele:

securitatea socială a tuturor cetățenilor săi;

o locuință decentă pentru fiecare persoană și accesul fiecărei persoane la servicii publice.

Legea fundamentală stabilește, de asemenea, diferite **obligații**, și anume:

obligația de a contribui la satisfacerea nevoilor comune (repartizarea sarcinilor publice) și

obligația cetățenilor maghiari de a-și apăra țara.

Secțiunea intitulată **Statul** din Legea fundamentală cuprinde cele mai importante reguli care se aplică demnitarilor publici și celor mai importante instituții ale țării, stabilind statutul juridic și sarcinile acestora:

Parlamentul;

Președintele Republicii;

Guvernul;

autoritățile independente de reglementare;

Curtea Constituțională;

sistemul judiciar și organele de urmărire penală;

Comisarul pentru drepturi fundamentale;

administrațiile locale;

Banca Națională a Ungariei;

Oficiul Național de Audit;

Forțele armate ale Ungariei;

poliția și serviciile de securitate națională;

referendumurile naționale.

Secțiunea intitulată **Ordinea juridică specială** din Legea fundamentală cuprinde norme care reglementează starea de urgență și de necesitate, starea de apărare preventivă, atacurile neașteptate și starea de pericol extrem.

2. Legi adoptate de Parlament

În Ungaria, legile sunt adoptate de **Parlament**. Legea fundamentală prevede că **normele privind drepturile și obligațiile fundamentale** trebuie să fie stabilite prin legi. Legile adoptate de Parlament sunt adoptate printr-o **majoritate simplă de voturi** (peste jumătate dintre voturile membrilor prezenți). Acest lucru nu se aplică așa-numitelor **legi cardinale** definite de Legea fundamentală, adoptarea și modificarea acestora necesitând o majoritate formată din **două treimi** dintre voturile parlamentarilor **prezenți**.

În conformitate cu Legea fundamentală, legile organice reglementează cetățenia, statutul bisericilor, drepturile minorităților naționale care locuiesc în Ungaria, statutul juridic și remunerarea membrilor Parlamentului și ale președintelui Republicii, Curții Constituționale, administrațiilor locale, normele detaliate pentru utilizarea stemei sau a drapelului și dispozițiile privind însemnele statului.

În conformitate cu Legea fundamentală, următoarele domenii necesită o majoritate de două treimi din numărul total al membrilor Parlamentului: autorizația de a recunoaște caracterul obligatoriu al tratatelor fondatoare și de modificare ale Uniunii Europene, declararea stării de război, încheierea păcii și declararea ordinii juridice speciale.

Înainte de adoptarea Legii XXXI din 1989 privind modificarea Constituției, Consiliul Prezidențial din Ungaria a fost autorizat să emită decrete-legi. Din punctul de vedere al ierarhiei legislative, decretul-legi care sunt încă în vigoare sunt considerate acte normative de același rang cu legile.

3. Decrete

Legea fundamentală recunoaște decretul emis de guvern, de prim-ministru, de miniștri, de Guvernatorul Băncii Naționale a Ungariei, de conducătorii autorităților independente de reglementare și de organismele locale autonome. De asemenea, pot să emită decrete Consiliul Național de Apărare – în caz de urgență națională – și președintele Republicii – în caz de necesitate.

3.1. Decrete guvernamentale

Competența **guvernului** de a adopta **decrete** poate fi **primară sau bazată pe competențe delegate acestuia în temeiul unor legi**. Competența primară este stabilită la articolul 15 alineatul (3) din Legea fundamentală, care prevede că guvernul poate emite decrete în sfera sa de competență, cu privire la orice aspect care nu este reglementat prin intermediul unei legi. Decretul guvernamental nu pot fi contrare dispozițiilor din legi. Aceasta nu restrânge competențele Parlamentului, care poate reglementa orice domeniu care intră în sfera sa de competență.

În conformitate cu Legea fundamentală și cu Legea CXXX din 2010 privind legislația, Guvernul poate, tot pe baza unei autorizații legislative specifice, să adopte decrete de punere în aplicare a legilor. În temeiul articolului 5 alineatul (1) din Legea CXXX din 2010, autorizația de emitere a regulamentelor de punere în aplicare trebuie să specifice titularul, obiectul și domeniul de aplicare ale autorizației. Titularul autorizației nu poate să transfere autoritatea legislativă altei părți.

3.2. Decrete emise de prim-ministru

În conformitate cu Legea fundamentală, prim-ministrul poate emite, de asemenea, decrete; de exemplu, acesta poate numi, prin decret, un vice prim-ministru din rândul miniștrilor cabinetului său. În ierarhia legislativă, aceste decrete sunt considerate având același rang ca decretul ministerial.

3.3. Decrete ministeriale

În ierarhia legislativă, **decretele ministeriale** sunt considerate inferioare decretelor guvernamentale. În conformitate cu Legea fundamentală, miniștrii adoptă decrete **în temeiul autorității** conferite de o lege sau de un decret guvernamental (emis în sfera acestora de competență legislativă inițială), fie în mod independent, fie în acord cu orice alt ministru; astfel de decrete nu trebuie să intre în conflict cu nicio lege, cu niciun decret guvernamental și cu niciun decret emis de Guvernatorul Băncii Naționale a Ungariei.

3.4. Decrete emise de Guvernatorul Băncii Naționale a Ungariei

În temeiul competenței sale legislative și acționând în limitele competenței sale definite prin lege organică, Guvernatorul Băncii Naționale a Ungariei poate emite **decrete prin autorizație juridică**, care nu pot fi contrare legilor.

3.5. Decrete emise de conducătorii autorităților independente de reglementare

În conformitate cu articolul 23 alineatul (4) din Legea fundamentală, conducătorii autorităților independente de reglementare, în temeiul competenței lor legislative și acționând în limitele competențelor lor, definite prin lege organică, pot emite decrete, care nu trebuie să fie contrare legilor, decretelor guvernamentale, decretelor prim-ministrului, decretelor ministeriale sau decretelor Guvernatorului Băncii Naționale a Ungariei.

3.6. Decrete emise de autoritățile locale

În conformitate cu articolul 32 alineatul (2) din Legea fundamentală, acționând în limitele competențelor de care dispun, autoritățile locale pot adopta decrete municipale pentru a reglementa relațiile sociale locale care nu sunt reglementate prin lege. Decretul emis de autoritățile locale nu pot fi contrare niciunei alte dispoziții legislative.

Normele detaliate privind decrete care urmează să fie adoptate de organismele reprezentante ale autorităților locale sunt prevăzute în Legea CLXXXIX din 2011 privind administrațiile locale din Ungaria.

4. Acorduri internaționale și principii fundamentale de drept internațional

Guvernul Ungariei poate încheia **acorduri internaționale** cu alte state sau cu guvernele ale altor state. În Ungaria, relația dintre acordurile internaționale și dreptul intern se bazează pe un sistem dualist; cu alte cuvinte, acordurile internaționale devin **parte a legislației naționale** prin **promulgarea** acestora prin regulamente juridice.

Principii de drept internațional

În conformitate cu articolul Q punctul (3) din Legea fundamentală, Ungaria acceptă normele de drept recunoscute internațional. Dreptul cutumiar internațional și principiile generale de drept internațional fac parte din dreptul intern, fără a necesita adaptare.

II. Izvoare de drept nelegislative

1. Instrumente juridice de drept public

Sistemul juridic din Ungaria include instrumente legislative de drept public care, deși nu conțin dispoziții normative, nu sunt considerate legislație. Legea privind legislația (Legea CXXX/2010) definește două tipuri de instrumente juridice de drept public: deciziile și circularele normative. Acestea sunt norme de conduită care nu au un domeniu de aplicare general obligatoriu, adică nu sunt obligatorii pentru toți subiecții de drept. Acestea sunt simple dispoziții interne, organizaționale și operaționale care se aplică doar organului emitent sau organismelor și persoanelor subordonate acestuia. Deciziile și circularele normative nu pot conferi drepturi sau institui obligații cetățenilor. Instrumentele juridice de drept public nu pot fi contrare altor acte legislative și nu pot repeta dispozițiile legislative ale acestora.

În temeiul legii anterioare privind legislația (Legea XI din 1987), **comunicările statistice** și **orientările juridice** erau considerate, de asemenea, izvoare de drept (cunoscute și ca alte instrumente legislative ale administrației publice), fără a fi considerate drept legislație. Noua Lege privind legislația nu le mai menționează. Totuși, deși orientările juridice au fost abrogate atunci când noua lege a intrat în vigoare (la 1 ianuarie 2011), comunicările statistice emise anterior acelei date rămân în vigoare până la abrogare. (Comunicările statistice sunt emise de Președintele Oficiului central de statistică și conțin dispoziții obligatorii din punct de vedere juridic în materie de termeni statistici, de metode, de clasificări, de liste și de cifre.)

1.1. Decizii normative

Deciziile normative pot fi adoptate de Parlament, de Guvern și de alte organe administrative centrale, de Curtea Constituțională și de Consiliul bugetar pentru a-și stabili organizarea internă și funcționarea, activitățile și programul operațional.

Organismele reprezentative ale administrației publice locale pot, de asemenea, să își stabilească propriile activități și pe cele ale organismelor aflate în subordinea lor, precum și programele operaționale și organizarea și funcționarea organismelor aflate în subordinea lor, prin decizii normative. În mod similar, organismul reprezentativ al autorităților independente de reglementare își pot stabili modul de organizare și funcționare, activitățile și programele operaționale, precum și pe cele ale organismelor aflate în subordinea lor, prin decizii normative.

1.2. Ordine normative

În sfera lor de competență și în conformitate cu legislația, Președintele Republicii, prim-ministrul, responsabilul organismelor administrative centrale (cu excepția Guvernului), Președintele Oficiului național de justiție, Procurorul General, Comisarul pentru drepturile fundamentale, Guvernatorul Băncii Naționale a Ungariei, Președintele Curții de Conturi, Directorul Oficiului guvernamental al capitalei sau al unei unități administrativ-teritoriale, primarii și funcționarii din primării pot, prin ordine normative, să își stabilească organizarea, funcționarea, activitățile și programul operațional, precum și pe cele ale organismelor aflate în subordinea lor.

În plus, Parlamentul, Președintele Republicii, Curtea Constituțională, Comisarul pentru drepturi fundamentale, organismele independente de reglementare, Biroul prim-ministrului și Directorul organului ministerial oficial pot emite ordine normative care sunt obligatorii pentru personalul organizației în cauză.

2. Decizii ale Curții Constituționale

Deciziile Curții Constituționale joacă un rol important în sistemul legislativ din Ungaria.

În conformitate cu legea CLI din 2011 privind Curtea Constituțională, **sarcinile** Curții Constituționale sunt următoarele:

verificarea *ex post* a conformității legislației cu Legea fundamentală (procedura de verificare *ex post*);

verificarea *ex ante* a conformității legilor care au fost adoptate, dar care nu au fost încă promulgate și a anumitor dispoziții din tratatele internaționale cu Legea fundamentală;

controlul punctual, la cererea unui judecător: în cazul în care, în cursul soluționării unei cauze, un judecător urmează să aplice un act normativ pe care îl consideră neconstituțional sau dacă Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea actului respectiv, judecătorul va suspenda procedura și va solicita Curții Constituționale să constate incompatibilitatea actului în cauză sau doar a unor dispoziții din acesta cu Legea fundamentală și să interzică aplicarea sa;

pronunțarea de hotărâri în urma plângerilor constituționale întemeiate pe încălcarea drepturilor garantate de Legea fundamentală: orice persoană sau organizație poate, în anumite cazuri, să depună o plângere constituțională, dacă drepturile garantate de Legea fundamentală îi sunt încălcate prin aplicarea neconstituțională a legislației în cadrul procedurilor aflate în curs și dacă au fost epuizate toate căile de atac posibile sau dacă nu beneficiază de nicio cale de atac;

examinarea actelor legislative pentru evitarea conflictelor cu acordurile internaționale;

rezolvarea situațiilor de conflict cu Legea fundamentală determinate de omisiuni legislative;

soluționarea anumitor conflicte de competență dintre organismele publice sau dintre administrațiile locale și alte organisme publice;

interpretarea dispozițiilor Legii fundamentale;

derularea de proceduri diverse în domeniul său de competență, în conformitate cu legea.

Curtea Constituțională pronunță decizii motivate. Deciziile Curții Constituționale nu pot fi contestate prin nicio cale de atac și sunt obligatorii pentru toți.

3. Jurisprudența instanțelor

Pentru a-și îndeplini responsabilitatea de a asigura aplicarea uniformă a dreptului și de a oferi orientare juridică instanțelor inferioare, instanța supremă a Ungariei (**Kúria**, cunoscută înainte de 1 ianuarie 2012 sub numele de Curtea Supremă) adoptă **hotărâri de uniformitate** și pronunță **hotărâri de principiu**.

O **procedură judiciară de uniformitate** poate fi inițiată în cazul în care desfășurarea și uniformitatea practicii judiciare impun adoptarea unei hotărâri de uniformitate într-o chestiune de principiu și dacă o cameră a instanței supreme (**Kúria**) intenționează să se abată de la hotărârea luată de altă cameră a acestei instituții. O astfel de hotărâre este obligatorie pentru instanțele judecătorești.

Hotărârile de principiu derivă din practica instituită de camerele judiciare ale instanței supreme (**Kúria**) și promovează totodată uniformitatea jurisprudenței.

Hotărârile pronunțate pentru asigurarea uniformității în drept și hotărârile de principiu sunt publicate în **Repertoriul oficial al deciziilor instanței supreme**.

III. Domeniul de aplicare al legislației

Domeniul de aplicare geografic al legislației corespunde întregului teritoriu al Ungariei, în timp ce cel al decretelor administrației locale corespunde teritoriului administrativ al colectivității locale. Domeniul de aplicare personal al legislației vizează, pe teritoriul Ungariei, persoanele fizice, persoanele juridice și

organizațiile fără personalitate juridică, iar în afara teritoriul Ungariei – cetățenii maghiari –, iar în cazul decretelor administrației locale – persoanele fizice, persoanele juridice și organizațiile fără personalitate juridică din teritoriul administrativ al respectivei colectivități locale.

Legea privind legislația interzice **aplicarea retroactivă**, prevăzând că un act legislativ nu poate stabili obligații sau nu poate crea o situație mai oneroasă, nu poate retrage sau restricționa drepturi sau declara o conduită ilegală în perioada anterioară intrării sale în vigoare.

Legislația trebuie întotdeauna să prevadă data **intrării sale în vigoare**, în așa fel încât să se aloce suficient timp pentru pregătirea aplicării.

Actele normative juridice și regulamentele de punere în aplicare ale acestora trebuie să intre în vigoare în același timp. Un act legislativ (sau o dispoziție a acestuia) își pierde forța juridică dacă este abrogat sau – în cazul în care conține doar dispoziții de modificare sau de abrogare – pe baza Legii privind legislația.

IV. Baze de date juridice

În Ungaria, Monitorul Oficial este *Magyar Közlöny* și este publicat în formă electronică, textul acestuia trebuind considerat autentic.

Monitorul Oficial maghiar conține legislația maghiară (cu excepția decretelor administrațiilor locale), inclusiv:

ordine și hotărâri pronunțate de Curtea Constituțională, care trebuie să fie publicate în Monitorul Oficial din Ungaria în conformitate cu dispozițiile legale sau pe baza unei decizii a Curții Constituționale;

deciziile Parlamentului;

deciziile pronunțate de instanța supremă (*Kúria*) privind uniformitatea jurisprudenței;

avizele Comisiei Electorale Naționale;

anexele, inclusiv colecția de decizii;

raportul oficial.

Repertoriul electronic al legislației (*Nemzeti Jogszabálytár*) conține întreaga legislație (cu excepția decretelor administrației locale) și instrumente juridice de drept public în vigoare la data căutării. Acesta este prezentat într-o versiune consolidată, împreună cu toate modificările.

Puteți căuta aceste informații după titlu și după număr, dar și efectuând o căutare în text.

Accesul la aceste baze de date este **gratuit** și fără restricții.

Linkuri asociate

[Versiunea electronică a Monitorului Oficial \(Magyar Közlöny\)](#)

[Repertoriul electronic al legislației \(Nemzeti Jogszabálytár\)](#)

Ultima actualizare: 17/07/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.